

Poznámky k vydání

openSUSE Leap je svobodný operační systém založený na Linuxu, který je určený jak pro váš osobní počítač, notebook, tak i pro server. Můžete v něm brouzdat na internetu, spravovat e-maily a fotky, pracovat v kanceláři, přehrávat filmy a hudbu a bavit se!

Poskytovatel: Tým překladatelů l10n.opensuse.org

Datum vydání: 2023-06-07, : 15.5.20230607.b76dd05

Obsah

- 1 Instalace 2
- 2 Povýšení systému 5
- 3 Změny v balíkování 5
- 4 Ovladače a hardware 6
- 5 Pracovní plocha 7
- 6 Obecné 8
- 7 Zabezpečení 8
- 8 Více informací a zpětná vazba 9

This is the initial version of the release notes for the forthcoming openSUSE Leap 15.5.

Pokud aktualizujete ze starší verze na toto vydání openSUSE Leapu, můžete si předchozí poznámky k vydání přečíst zde: https://en.opensuse.org/openSUSE:Release_Notes.

Tento veřejný beta test je součástí projektu openSUSE. Informace o projektu jsou dostupné na <https://www.opensuse.org>.

Report all bugs you encounter using this prerelease of openSUSE Leap 15.5 in the openSUSE Bugzilla. For more information, see https://en.opensuse.org/Submitting_Bug_Reports. If you would like to see anything added to the release notes, file a bug report against the component “Release Notes”.

1 Instalace

This section contains installation-related notes. For detailed installation instructions, see the documentation at <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book-startup/part-basics.html>.

1.1 Používání atomických aktualizací se systémovou rolí *Transactional Server*

The installer supports the system role *Transactional Server*. This system role features an update system that applies updates atomically (as a single operation) and makes them easy to revert should that become necessary. These features are based on the package management tools that all other SUSE and openSUSE distributions also rely on. This means that the vast majority of RPM packages that work with other system roles of openSUSE Leap 15.5 also work with the system role *Transactional Server*.

Poznámka: Nekompatibilní balíčky

Některé balíčky mají obsah souboru `/var` nebo `/srv` ve svých RPM `%post` skriptech. Tyto balíčky jsou nekompatibilní. Najdete-li takový balíček, pak tuto chybu nahláste.

Aby zajistil tyto funkce, spoléhá tento aktualizací systém na:

- **Snímky Btrfs.** Před započetím aktualizace systému je vytvořen nový Btrfs snímek kořenového souborového systému. Poté jsou všechny změny v aktualizaci nainstalovány do tohoto Btrfs snímku. Pro dokončení této aktualizace můžete poté restartovat systém do tohoto nového snímku.

Pro návrat z této aktualizace jednoduše místo toho spusťte systém z předchozího snímku.

- **Kořenový souborový systém jen pro #tení.** Abyste předešli chybám s aktualizacemi a ztrátou dat kvůli aktualizacím, do kořenového souborového systému nesmí být proveden zápis. Proto je během běžného provozu kořenový souborový systém připojen v režimu pouze pro #tení. Aby toto nastavení fungovalo, je třeba provést dvě dodatečné změny do souborového systému: Povolit zápis v uživatelské konfiguraci v `/etc`, tento adresář je automaticky nastaven tak, aby používal OverlayFS. `/var` je nyní zvláštní oddělený podsvazek, do nějž mohou zapisovat procesy.

Důležité: Transakční server vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku

Systémová role *Transakční server* vyžaduje alespoň 12 GB místa na disku, aby bylo možné používat snímky Btrfs.

Důležité: YaST nefunguje v transakčním režimu

V tuto chvíli YaST nefunguje s transakčními aktualizacemi, protože YaST provádí úkony okamžitě, a protože neumí upravovat systémy souborů, které jsou určeny jen ke #tení.

Pro práci s transakčními aktualizacemi vždy pro správu softwaru používejte příkaz **transactional-update** místo nástroje YaST a Zypper:

- Aktualizace systému: **transactional-update up**
 - Instalace balíku: **transactional-update pkg in NAZEV_BALICKU**
 - Odstranění balíku: **transactional-update pkg rm NAZEV_BALICKU**
 - Pro návrat do posledního snímku, který je posledním v sadě změn ke kořenovému souborovému systému, ujistěte se, že váš systém je zaveden do předposledního snímku a spusťte: **transactional-update rollback**
- Případně pokud se chcete vrátit ke konkrétnímu ID, přidejte na konec příkazu ID snímku.

Při použití této systémové role provádí systém standardně denní aktualizaci a restart v #ase mezi 3:30 a 5:00. Ob tyto akce jsou založené na systemd; je-li třeba, lze je zakázat příkazem **systemctl**:

```
systemctl disable --now transactional-update.timer rebootmgr.service
```

Další informace o transakčních aktualizacích viz články v blogu openSUSE Kubic <https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-04-transactionalupdates/> a <https://kubic.opensuse.org/blog/2018-04-20-transactionalupdates2/>.

1.2 Instalace na pevných discích s kapacitou menší než 12 GB

Instalátor nabídne schéma diskových oddílů, jen pokud je k dispozici pevný disk větší než 12 GB. Pokud si chcete sestavit například velmi malý obraz virtuálního stroje, použijte řízený nástroj rozdělení disku, abyste mohli ručně vyladit parametry rozdělení disku.

1.3 UEFI—Unified Extensible Firmware Interface

Než nainstalujete openSUSE na systém, který je zaváděn pomocí UEFI (Unified Extensible Firmware Interface), doporučujeme zkontrolovat, zda nejsou od výrobce hardwaru k dispozici doporučené aktualizace firmwaru. Pokud ano, nainstalujte je. Je-li předinstalován systém Windows 8 nebo vyšší, je pravděpodobné, že váš systém UEFI používá.

Pozadí: Některý firmware UEFI obsahuje chyby, které způsobují znefunknění je-li zapsáno do úložného prostoru UEFI příliš mnoho dat. Nikdo však ve skutečnosti neví, kolik je to „příliš mnoho“.

openSUSE toto riziko snižuje tím, že nezapisuje více než pouhé minimum potřebné pro zavedení OS. Tímto minimem je sdílení firmwaru UEFI, kde se nachází zaváděč openSUSE. Upstreamové funkce jádra Linuxu, které používají úložný prostor UEFI pro ukládání informací o zavádění systému a jeho pádu (pstore) jsou ve výchozím stavu zakázané. Nicméně je však doporučeno nainstalovat veškeré aktualizace firmwaru, které výrobce doporučuje.

1.4 UEFI, GPT a oddíly MS-DOSu

Společně se specifikací EFI/UEFI se objevil nový styl dělení disků GPT (GUID Partition Table). Je to nové schéma, které k identifikaci zařízení a typu diskových oddílů používá globálně unikátní identifikátory (128bitové hodnoty zobrazené jako 32 šestnáctkových číslic).

Navíc pak specifikace UEFI umožňuje užívání starších oddílů MBR (MS-DOS). Zaváděč Linuxu (ELILO nebo GRUB 2) zkoušejí automaticky vygenerovat GUID těchto starších oddílů a zapsat je do firmwaru. Takový GUID se může stát mýt, což způsobuje problém firmwaru. Problém se skládá ze dvou různých operací: odstranění starého záznamu a vytvoření nového, který nahradí ten původní.

Moderní firmware má garbage collector, který sbírá smazané položky a uvolňuje paměť, která byla pro ně rezervována. Když chybný firmware tyto položky nesbírá a neuvolňuje, nastává problém, který může skončit nezaveditelným systémem.

Abyste se tomuto problému vyhnuli, zkonvertujte starší oddíly MBR na GPT.

2 Povýšení systému

Tato sekce obsahuje poznámky k procesu povýšení systému. Podporované scénáře a podrobné instrukce jak postupovat při povýšení najdete v dokumentaci na:

- https://en.opensuse.org/SDB:System_upgrade
- <https://doc.opensuse.org/documentation/leap/startup/html/book-startup/cha-update-osuse.html>

Make sure to also review the following sections of this documentation:

- 3 – „Změny v balíkování“
- 7.1 – „Usage of 4096 bit RSA RPM and repository signing key“

3 Změny v balíkování

3.1 Zastaralé balíky

Zastaralé balíky jsou stále posílány jako součást distribuce, ale v další verzi openSUSE Leap se plánuje jejich odstranění. Balíky existují jako pomoc při migraci, ale jejich používání se nedoporučuje a už nemusejí dostávat opravy.

Pro kontrolu, zda instalované balíky ještě byly udržovány, zajistěte, aby byl nainstalován lifecycle-data-openSUSE, a pak použijte příkaz:

```
zypper lifecycle
```

3.2 Odstraněné balíky

Odstraněné balíky již nadále nejsou součástí distribuce.

- `gnome-todo`: `gnome-todo` was replaced by package Endeavour.
- `msgpack`: `msgpack` was replaced by `msgpack-c` and `msgpack-cxx`.
- `nodejs-electron`: This old version of Electron is EOL, and we are unable to support this runtime throughout Leap's lifetime due to frequent ABI breaks. Current versions of Electron are still available from the `devel:languages:nodejs` repository on OBS.

4 Ovlada#e a hardware

4.1 Bezpe#né zavedení syst#mu: Ovlada#e od t#etích stran by m#ly být správn# podepsány

Od openSUSE Leap 15.2 je v modulu jádra zapnuta kontrola podpisu ovlada## od t#etích stran (`CONFIG_MODULE_SIG=y`). Je to d#ležit# bezpe#nostní opat#ení, aby se v jádru (kernel) nemohl spustit ned#v#ryhodný kód.

Pokud je zapnuta funkce UEFI Secure Boot, m#že se tím zabránit na#tení modul# jádra t#etích stran. Toto se netýká balí#k# modul# jádra (Kernel Module Packages, KMPs) z oficiálních úložiš# openSUSE, ty jsou totiž podepsány klí#em openSUSE. Kontrola podpisu pracuje takto:

- Moduly jádra podepsané klí#em, který je bu# známý jako ned#v#ryhodný nebo ho nelze ov##it pomocí d#v#ryhodného klí#e z databáze syst#mu, budou zablokovány.

Lze vygenerovat uživatelský certifikát, zavést ho do syst#mové databáze Machine Owner Key (MOK), a jeho klí#em podepsat lokáln# zkompilevané moduly jádra. Moduly takto podepsané nebudou zablokovány, ani nevyvolají varovné zprávy. Viz <https://en.opensuse.org/openSUSE:UEFI> .

Jelikož se toto týká rovn#ž grafických ovlada## spole#nosti NVIDIA, je #ešení sou#ástí našich oficiálních balí#k# syst#mu openSUSE. Po instalaci je však nutné ru#n# zaregistrovat nový klí# MOK, aby nové balí#ky fungovaly. Pokyny k instalaci ovlada## a registraci klí#e MOK najdete v https://en.opensuse.org/SDB:NVIDIA_drivers#Secureboot .

4.2 Obraz disku pro instalaci ze sítě se zasekne při bootování na Raspberry Pi 4

Bootování síťového instalačního obrazu z USB klíčenky na Raspberry Pi 4 zamrzne při bootování. Pro vyřešení problému, přidejte spouštěcí parametr `console=tty`. Podrobnosti naleznete v části o známých problémech v našem seznamu kompatibilního hardwaru Raspberry Pi 4 (https://en.opensuse.org/HCL:Raspberry_Pi4#Boot_from_USB_in_Net_install_image_of_Leap_15.4_hangs_on_boot) ⁷.

5 Pracovní plocha

This section lists desktop issues and changes in openSUSE Leap 15.5.

5.1 Odstraní KDE 4 a Qt 4

KDE 4 packages will not be part of openSUSE Leap 15.4. Please update your system to Plasma 5 and Qt 5. Some of Qt 4 packages might still remain for compatibility reasons. https://bugzilla.opensuse.org/show_bug.cgi?id=1179613 ⁷.

5.2 nouveau disabled for Nvidia Turing and Ampere GPUs / openGPU recommendation

The `nouveau` driver is still considered experimental for Nvidia Turing and Ampere GPUs. Therefore it has been disabled by default on systems with these GPUs.

Instead of using the `nouveau` driver we recommend using Nvidia's new openGPU driver. Install this driver by installing these following packages:

- `nvidia-open-driver-G06-signed-kmp-default`
- `kernel-firmware-nvidia-gsp-G06`

Then uncomment the `options nvidia` line in the `/etc/modprobe.d/50-nvidia-default.conf` file so that it looks like the following afterwards:

```
### Enable support on *all* Turing/Ampere GPUs: Alpha Quality!
options nvidia NVreg_OpenRmEnableUnsupportedGpus=1
```

If you prefer using `nouveau` driver anyway, add `nouveau.force_probe=1` to your kernel boot parameters, and do not install the above openGPU package.

5.3 Starting `ibus` automatically under KDE Plasma

`ibus` does not start automatically under KDE Plasma. This can be fixed by adding the appropriate command to the autostart section. To do that, go to System Settings, Startup and Shutdown, Autostart and there click on the Add... button, and then click on Add Application.... In the opened dialog window type `ibus-daemon -x` into the text box and click OK. For more information see https://bugzilla.suse.com/show_bug.cgi?id=1211977.

6 Obecné

6.1 `iostat` podpora

`iostat` nezobrazuje hodnoty pro SWAPIN a IO %.

Od Linuxového kernelu 5.14 je potřeba specifikovat boot parametr `delayacct`, nebo je potřeba povolit `kernel.task_delayacct` sysctl.

7 Zabezpečení

This section lists changes to security features in openSUSE Leap 15.5.

7.1 Usage of 4096 bit RSA RPM and repository signing key

We switched the RPM and repository signing key of openSUSE Leap 15.5 from 2048 bit RSA to a 4096 bit RSA key. This key was previously introduced to openSUSE Leap 15.4 users in a maintenance update. Users upgrading from older releases will need to import the new key manually as described in https://en.opensuse.org/SDB:System_upgrade#0._New_4096_bit_RSA_signing_key.

8 Více informací a zpětná vazba

- Přetiskněte si dokumenty README na tomto médiu.
- Podívejte se na podrobné údaje o změnách konkrétních balíčků uložených v jejich souborech RPM:

```
rpm --changelog -qp NÁZEV_SOUBORU.rpm
```

NÁZEV_SOUBORU nahraďte názvem souboru RPM.

- Chronologický záznam všech změn v aktualizovaných balíčcích najdete v souboru ChangeLog v kořenovém adresáři tohoto média.
- Další informace najdete na tomto médiu v adresáři docu.
- Dodatečnou nebo aktualizovanou dokumentaci najdete na <https://doc.opensuse.org/>.
- Poslední novinky ohledně produktu openSUSE najdete na <https://www.opensuse.org>.

Copyright © SUSE LLC